

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**AD sa[n]ctissimu[m] || dominu[m] nostru[m] Leone[m]
papam || decimu[m]. Ac diuu[m] Maxemilianum
Imperatorem || semper augustu[m]. APOLOGIA ... || Iacobi
hochstraten. Artiu[m] & sacre theolo=||gi[a]e ...**

Hoogstraten, Jacobus van

Coloniae, 1518

Cap[itu]l[u]m. xiiij. i[m]pugna[n]s septima[m] Capnionis assert[i]o[n]em.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34634

LIBER I. CAP. XII.

sumere argumēta. Demū (vt narras) Aug⁹. & alij doctores. qz de-
bebant fidem ex scriptura fundare solida. eapropf ex thalmud nō
sumpserūt argumēta. Et Chriſt⁹ p̄mus auctor pariter & fidei fun-
dator. vt pbaret altissimū sue diuinitat⁹ articulū diuinis testimo-
nijs (æ q̄b⁹ sup̄) nō solidas iunxit scripturas

S. viii. Aduerte nūc Capnion id te ip̄ingere chriſto. qd̄
Augustino tribuere p̄indignū arbitraberis. In
calce q̄z tua pace dixeris. tritū illd̄ b. Augustini dictū ap̄d te. arbi-
trari⁹ sum iuenisse locū dū inq̄t. Usqz a deo qd̄ cecant̄ d̄dicēdi cu-
piditate. vt nō attēdāt q̄z in se p̄ria sunt q̄ loquunt̄. xxiij. q. vii. Q̄
sūt. Sic in psilio tuo. Silia (in q̄s) sunt innūera. q̄ possum aduer-
sum eos scz iudeos ostēdere ex Thalmud. in tua sūt p̄ma declarati-
one rē magnope attenuādo. utent⁹ es in Thalmud solū admini-
cula qd̄ā haberi p̄ modernis doctorib⁹. nō qd̄ vt p̄us dixeris ad
oñdendū. s; p̄ suasioē fidei. Hinc & istud in te. p̄ijci⁹ iaculū. q̄ chri-
stus missis ac possibit⁹ sacre sc̄pture lris. suo p̄cepto nos astringit
ad indagandū scripturas nō solidas. & ad adminicula qd̄ā. nō
p̄ ostēsiōne. s; suasioē fidei. Quo qd̄ infanie prim⁹ hęc certe ex-
plosa sunt. IOAN. REVCH. AD BE.

Nulla em̄ pbatio ē efficacior q̄ aduersarij p̄pria p̄fessio. & q̄ ex
p̄cessis ab aduersario inferri p̄trariū seu p̄dictoriū sue opiniōis.
THEOLOGVS

S. ix. Ruinosum pariterqz imp̄tinēs in re tā ardua hic struis
fundamentū. Que em̄ hic inducis Capnion & intelligūt
et vera sunt de clara atqz spontanea (in q̄ tergiuersari neq̄t) p̄tis p̄
se p̄fessione. p̄m quā in iudicio factā. iudicis interest p̄tē etiā inuitā
alteri p̄ti. rōdenare & pellere ad parendū iudicato. Tu s̄o citra &
p̄ter legis mentē. ad certamē disputatiōis Ebristiani in iudeos id
imp̄tinēter p̄torques. qm̄ qd̄ in suis fassioib⁹ Thalmudicis. in-
dei facile vertūt caudā atqz tergiuersant̄. ostēdētes sc̄pturas thal-
mudicas p̄ nostz vez eē Jesum euidentissimas. bestias nōnullas et
eas cenolentas Capnion in ortū deliciar. sacre introduxerat sc̄ptu-
re. Tu sūt ex ordine loquutur⁹ Benigne characterē bestie ne accē-
peris. alioqn̄ sum⁹ in te ascēdet tormētōz in secula seculoz.

¶ Capln. xiiij. ipuq̄nās septimā Capnionis assertōem.
GEOR. BENIG. AD R.

Uidebat aduersarijs. te crimē lese maiestatis p̄mississe. dū rōnes
ex thalmud sumptas illis q̄ ex Biblia sumerent eq̄parares. Et tu
eos nūc etiā efficaciores eē pbasti. THEOLOGVS.

S. i. Et p̄missis haud dubiū plusqz satis vnicuiqz (dū nō ma-
gis equus veritat⁹ censor q̄ assentator eē voluerit) liquet.
rōnes p̄ iudeos ex Thalmud assumptas nimīū debiles & inefficaz

Chriſt⁹ p̄m cap-
nionē citauit i
sue diuinitat⁹
pbatōez. sc̄p-
turas nō soli-
das.

Imp̄igit chri-
sto qd̄ idignū
iudicat b. Au-
gust. tribuere
Aug⁹.
fol. viij. fa. j^o.

Leg⁹ mentem
Capnionē haud
accepit.

LIBER I. CAP. XIII

ces esse. Christū itidē de eis minime eē locutū. Tu autē Benigne (licet min⁹ te decēs) assentatoris pariter et dissimulatores mun⁹ gestisti. Perge et si adduxeris leenā cui ale sint vt aq̄le. euellem⁹ ei.

GEOR. BE. AD IOAN. R.

Ego declaro vlteri⁹. dicēdo te noīe biblie. nō solū ver⁹. s; etiam nouū testamētū intelligere. Teq; nō solū opinari. s; firmiter asserere. efficaciora esse in quincēdis iudeis testimonia Thalmudica. q̄ euāgelioꝝ et aploꝝ. imo none leg⁹ testimonia nil valere. Et eos. qz nō p̄supponūt. s; respuūt illi. Re q̄q; ipa. vniuersi q̄ eos libros legerūt. clarissima p̄ fide nra ex illis afferūt testimonia.

THEOLOGVS

S. ii. Et si hec bestia tua Benigne. velut quē Daniel aspererat pardus. q̄tuor alas haberet sup se. nec tñ de luto erroris Capnionē leuabit. frustra em̄ niteris Benigne. nō ē hec cauda de hoc vitulo. Perpatulū ē (inficiatōi nō ē loc⁹) Capnionē tuū de illa biblia locutū eē ad quā ip̄e Christi retulit p̄p̄tōem. qm̄ Saluatorē interpretat voluisse dicere. scripturas magistrōꝝ. ex q̄b; Thalmud collect⁹ ē. ita bñ de se testimoniū phibere sicut biblia. Cū itaq; eui dens sit. scripturas noui testamēti. eo tpe q̄ Christi hec s̄ba dicebat Et ille testimoniū phibēt de me. neq; fuisse scriptas. Quo pacto o Benigne. colorare pretendis. biblie noīe Capnionē tuū. etiam nouū intelligere testamētū. vt callide eū psuaderes Capnionē thalmudica testimonia. nō solū testimonijs biblie recte eq̄parasse. vez etiā vt s̄phistice p̄bes. rōnes ex thalmud sumptas. efficaciores eē his q̄ accipiunt ex biblia. s; ē (vt iā tu ais) q̄ assumūt ex nouo testamento. de q̄b; stat q̄ iudeos penit⁹ sunt inutiles. vt pote qui in nulla illud suscipiūt pre. Q̄ si talib; vaframētis vtendū esset. pari argumētatōe cluderēs. iudeos nō recipe s; reprobare bibliā. qm̄ s; nouū nō suscipiūt testamētū. Dinc videre licet amice lector. qz vez sit dictū diui Augustini p̄us inductū. Et in quātas ruūt absurditates. assertionū falsaz temerarij et p̄tinaces defensores. Urget Capnionē sermo vteri sui. loq̄ itaq; s; nō vt draco s̄m p̄tēz bestie p̄oris.

IOAN. REVCH. AD BE.

Cave tibi Benigne ne te q̄q; calūniatores supmāt. S; qz opinionē tuā nimis declarasti certe neq̄būt. qd̄ fecissent. si dixisses testimonia thalmudica eque bñ cludūt de Christo. sicut euāgelioꝝ et aploꝝ. imo et meli⁹ ac efficaci⁹. nō solū vltra Coloniā vt ego. s; vltra Sauromatas et glaciale Oceanū exulasses. et cum Bog et Magog resedisses.

THEOLOGVS

S. iii. Nihil hic Capnion doctrinale affers. In arte autē maledicendi iā p̄dē palmā es p̄secut⁹ in q̄ tibi arte assilari insignū ducimus. Nil em̄ hic nisi s̄ba fumosa efflasti et scommata

Noua fuga. vbi Biblia p̄ nouo itēptat testamēto

LIBER I. CAP. XIII.

mor dacia. Aduertas tñ velim q̄squis ades fidelis lector. quā Cap
nion z Benign⁹ hic comediā agāt. z quā mō mulus mulū scalpat
Qualr aut. z q̄ nimis sophisticē Benign⁹ suā declarauerit opini
onē mor audisti. Benign⁹ ergo more suo loquat̄

GEOR. BE. AD IO. REVCH.

Si istud qd̄ inter oīa tua absurdi⁹ videbat̄. ad tantā lucē venit
vt sine vlla hesitatōe ipius veritas clarescat sic. vt etiā ab aduersa
rio (nisi positōes seruet. pnt Aristo. loq̄ psuenit) negari nequeat.

THEOLOGVS

§. iiii. Hic nihil op⁹ est. vt dicam⁹ nisi qz Benign⁹ vesptilio
nē induit. z p̄indetenebras plusqz lucem diligēs. que
Capnion tenebris cimeris obscurauit eū d̄t clarificasse Quō etiā
absurditatē suā reddiderit obscuriorē. q̄ nostra legit puto latere ne
minē. Verūtā nō satis Benigne oēs tui Capnionis assertiones
absurdas trutinasti. nec qd̄ de hoc tui fuit instituti. vtpote q̄ certa
men simulas. nō vt Capnionē erratē deuincas. sed q̄ ten⁹ te simulā
ter ac spōte succūbēte videat̄. p̄strata veritas. Si qd̄ velut cecus
p̄cipuā maximeqz absurdā (quā etiā necdū declarauit) ei⁹ p̄trāsui. Assertio Cap.
sti assertōem. in qua sic ait. Cū aut̄ christ⁹ p̄cepit nos redem⁹ ex eo vbi emētuz.
scz Thalmud disputare. z testimonia sui aduent⁹ assumere. haud sup nos indu
kānis redendus est. Nec Capnionis tui insignis assertio est. scilz cit Christi p̄
christū p̄cepisse nob̄ disputare. z sui aduēt⁹ testimonia ex Thal. sume ceptum.

§. v. Audi nūc q̄b̄ eā fulcris stabilierit. vbi z in pri (re zc.
mis iudaice corruptōis fauorē agnosces. Nāqz in hāc se
p̄cipitavit assertōem ex christi s̄bo. Scrutamini scripturas inter
ptans hoc esse accipiendū. de q̄b̄ Thal. collect⁹ est mḡoz scriptu
ris. Et suā illā falsam interpretatōem ex s̄bo christi. putatis. p̄cipue
accepisse dixit. vbi post s̄ba p̄missa christus adiecerat. Quia vos
putatis in illis habere vitā eternā. Neminez aut̄ fugit nec te latet
Benig. nō christianos ipos. nō gētiles. at solos iudeos v̄l extitisse Joānis. v.
vel esse. q̄ in scripturis mḡoz vitā eternā habere putabāt. Cides Cap. ex iudai
gnūc Benig. qd̄ videre volebas. q̄ liter positōem suā (quāz p̄terire co fauore ve
p̄stitueras) Capnionē oīo in equoco p̄cludēs turpissimo resparserit lut cecitēs z
iudaico fauore. inducēs sup nos christianos emētū. neqz a chri sui oblit⁹ ieq̄
sto vnqz excogitatū p̄ceptū. qd̄ reuera iuxta suū hereticale funda uoco p̄cludit
mentū ad iudeos solos fuisse transferendū

§. vi. Verū vt hui⁹ absurde assertōis elucescat erroneū p̄mē
tū. libet eas adeo efficaces afferre scripture canonicē p̄po
sitiones. q̄ nec a te nec a Capnionē negari poterūt. queqz p̄positū
clare ondūt. Dani⁹ apl's Actū. xx. Mūd⁹ sum inquit a sanguine
omniū vestrū. nō em̄ subterfugi q̄ min⁹ annūciare in omne p̄sūū rei
vobis. Cui⁹ adaperies intellectū. b. Gregori⁹ ait. A sanguine eoz Actū. xx.
Jf i.

LIBER I. CAP. XIII.

Grego. xl. dif.
Roma xi.

S. vii. Idē quoq; ap̄lus ad Ro. xi. Vobis em̄ (ait) dico gen-
tibus q̄d̄ diu q̄d̄ ego sum gentiū ap̄lus. ministeriū meū
honorificabo. si q̄ mō ad emulatōem puocē carnē meā (id est iude
os) et saluos faciā aliq̄s ex illis. Ille idē etiā Ap̄lus actuū. xxviii.
Eoz q̄ ad iudeos s̄boten⁹ eloquit⁹ fuerat. rōnē redditur⁹. ad re-
gem Sgrippā inq̄t. Auxilio dei adiut⁹ vsq; in hodiernū diē s̄to te
stificās minori z maiori. nihil extra dicēs q̄ ea q̄ p̄phete locuti s̄t
et Moses. Actuū insup. vltio. dū exponēdo z testificādo. regnū dei
suadēdo nihilomin⁹ ex lege atq; p̄phetis. z hoc a mane vsq; ad ves-
perā. cū plures recederēt nō credentes. nō reperit tū ad rabinorū
Thalmudicas scripturas p̄fugisse. aut ex eis adiuētū aut patro-
cinū desumpsisse Sed ex Eliae vaticinio eos p̄futaui dicēs Bū
spūsc̄tus locut⁹ est p̄ Eliaz p̄phetā ad patres nr̄os dicēs. Ua-
de ad populū istū z dic ad eos. Aure audietis z nō intelligetis. et
vidētes videbitis. z nō p̄spicietis zc. cū ceteris q̄ sequūt. Ex q̄ sane
colligere possum⁹ Ap̄lm vocaliter cōcionatē nulluz ex scripturis
eiusmodi adduxisse vnq; testimoniū.

Actuū. xxviii

Actuū vltio

Petri. p̄.
Actuū. ij.

S. viii. Et vt offūfariā inducam⁹. ep̄stole sue quas ad hebre
os ap̄lus dedit palā predicant inter scribendū nullas
scripturas Thalmudicas in testimoniū p̄ chris̄to acciuisse. Demū
etiā Petrus ap̄lus cum discip̄is ex circūcisione scribens. ruz q̄ cre-
berime ad iudeos in actib; ap̄loz cōcionat⁹. sicut nūq; sic nūq;
inuenit vel vn⁹ de Thalmudicis meminisse scripturis. Perge z
p̄ oīa ap̄d̄ reliquos ap̄los. cūctosq; p̄mitiuos ecclie doctores idē
videbis. qm̄ ne vn⁹ q̄d̄ p̄ fide nostra asstruenda maledictū Thal-
mud verbo vel scripto ad fidē fundādā citauerit.

S. ix. Doz Benigne si rōnem habueris. z tui reuoluas asserti
onē Capniōis. Chriſtū p̄cepisse nobis tū disputare. tū te
sumonia sui aduēt⁹ ex Thalmud sumere. occurēt inenitabilia pa-
in vētre habet riterq; horribilia tibi mōstra. Paulū scz ap̄lm z māſſerecū sangui-
ap̄lo ifregisse nis. id est iudeoz dānatōis sueq; fidelissime violatorē p̄missionis
chris̄ti p̄ceptū imo cū ceteris ap̄lis sacrilq; doctorib; oib; ap̄loz p̄ncipes. diu-
et septur⁹ mul ni p̄cepti fuisse trāsgressores Dec at oīa qm̄ turpia blasphemā. he-
reticaliaq; sunt. fateere Benigne (necesse est) tui assertiōem Cap-
indehabet he- niōis. que ait Chriſtū qd̄ dictū est p̄ceptum nobis dēdisse. hereti-
retica cam esse z manifestā sapere blasphemiam

S. x. Uides nūc lector q̄ iustissime Benign⁹ laudibus offerat
Ad lectorem Cap. claras assertiōes. Qd̄ vt affatim ch̄ro auctore ostēda-
mus. recole chriſtū post resurrectiōem Luce vltio p̄memoratē scri-
pturas. q̄s discipul⁹ p̄dixerat adhuc mortal̄ in se adimplēdas.
noiasse q̄dem Ad os legē. xiiii. p̄phetas z psalmos. Doctrinarū

LIBER I. CAP. XIII.

vero Thalmudicaz nusq̄ meminisse. vtpote nō dignatus eas vocare scripturas. sed reprobas traditōes. quasq̄ ap̄lus noīat. iudai cas fabulas. q̄s fideles iubet deuitare. Nō mō igit̄ solū obscura. q̄n potius ⁊ heretica ea est assertio q̄ tot scripture sacre attestatōibz im pie refragat̄. suūm̄ in hac re plixiores solito. s̄tue **B**nigne cum tuo Capnionē apte collusiones id efflagitabāt. Neq̄ etiāz deinde maledictis fauimus iudeis. vt hoc porco Capnionitico cū pleno gaudio fruerent̄. Lanta p̄sequenter Capnioni cigneā carmina vt loles. qualiter eū dulciter in morte detineas

¶ Caplm. xiiij. declarās q̄s sacrilegū sit cerimonias ⁊ rit⁹ veteris legis. libris thalmudicis assimilādo p̄parare.

G. BENIG. AD IO. R.

Enimvero vt alijs q̄q̄z facias satis. mihi em̄ fecisti **R**eplico etiā ad q̄dā alia. laceffunt te in his. dixisti em̄. si oēs iudeoz libri cōtra nos eēt. nō venirēt p̄pterea p̄burēdi. ⁊ qd̄ iudei in suū bonū et p̄ defensione fidei sue. pnt scribere libros p̄tra nos. ⁊ nob non gratos

IOAN. REVH. AD GE. BE.

Quoquot libros p̄ ritus sui p̄seruatōne. absq̄ exp̄ssa blasphemā. vt sp̄ testat̄ sum scriberēt. quū ritus ille hac tēpestate aduerset̄ nobis. sum⁹ em̄ nos in luce. ipsi in vmbra. nos in re. illi in figura licet figura p̄terierit. nos in die. ipi in nocte. q̄uis vere nor p̄cesse rit. vniuersi eiusmodi libri p̄tra nos essent. neq̄ tñ venirēt p̄burēdi. qz sicut eoz ritū. ita ⁊ libros p̄ ipozum ritū p̄fectos tolerat ecclesia. Nō itaq̄ solū ex eo qz p̄tra nos sunt. sequit̄ vt sint p̄burēdi qz tūc ⁊ ipi ⁊ q̄cūq̄z p̄tra nos essent. cōburi deberent. Posita em̄ eā precisa ponit̄ effectus. si ergo p̄burēdi sunt. oportet aliā causam q̄z qz p̄tra nos sunt assignari

THEOLOGVS

S. Multa Capnion hic fabularis q̄ ad p̄positū sunt minime. sed a veritate ceniū longe positus es in regione d̄silitudinis. Ceremonias nāq̄z legales esse a deo optimo maximo primit̄ institutas nemo inficias ire aufit. q̄ten⁹ popul⁹ iudaic⁹ velut puer sub pedagogo manuduceret̄ ad fides christi futuri. q̄ vtiq̄z hisce ceremonijs atq̄z obseruat̄ys p̄figurabat̄. id qd̄ tum de agni paschal̄ imolatōe. tū de sanguinis eius asp̄sione ⁊ reliq̄s id genus clarescit. que admodū diu⁹ noster **A**gnas ad plenū in p̄ma scōde elucidauit. Dū igit̄ iudei sp̄sctō affulgere. b̄nno las p̄tere dignatur aures. et intellectu suū in **C**hristi obsequiū inflectit. ad salutē id vtilitatis afferit̄ dicte ceremonie. vt illico se exhibeant rememoratiua signa et christi. ⁊ b̄nficioz iam olim exhibitoz. Et id plāne vsu venisse legitimus ap̄lis. q̄n ad se redeūtes menteq̄z p̄lectētes ea tūc adimpleri que antea vel legerāt in p̄phetis ⁊ scriptura. vel certe audierāt esse adimplēda. plurimū in suscepta christi fide solidabāt **D**inc Jo. ij.

ff ij.

Ad Titū. p̄.

Pria. ij. q. cū.